

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ОДЕСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
Гуманітарний факультет
Кафедра міжнародних відносин та права

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
ПРИ ПІДГОТОВЦІ ДО СКЛАДАННЯ ІСПИТУ
з дисципліни
«ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА КРАЇН СНД»
для здобувачів вищої освіти спеціальності 291
«Міжнародні відносини, суспільні комунікації та
регіональні студії»

ОДЕСА , 2021

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОДЕСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
Гуманітарний факультет
Кафедра міжнародних відносин та права

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до самостійної роботи
при підготовці до складання іспиту з дисципліни
«ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА КРАЇН СНД»
для здобувачів вищої освіти спеціальності 291
«Міжнародні відносини, суспільні комунікації
та регіональні студії»

**Розглянуто та затверджено на засіданні
кафедри міжнародних відносин та права**

Протокол № 1 від «30» серпня 2021 р.

Одеса: 2021

Методичні вказівки до самостійної роботи при підготовці до складання іспиту з дисципліни «Зовнішня політика країн СНД» для здобувачів вищої освіти спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» III курсу денної форми навчання / Укл.: Кудлай І. В., Білоусов О. С. Одеса: ДУ «Одеська політехніка», 2021. 13 с.

ЗМІСТ

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	4
ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ЩОДО СКЛАДАННЯ ІСПИТУ	5
КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ЕКЗАМЕН ДЕННОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ	6
«ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА КРАЇН СНД».....	6
Зразок екзаменаційного білету	7
МЕТОДИКА ОЦІНКИ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПІД ЧАС СКЛАДАННЯ ІСПИТУ	8
Загальні вимоги вищої школи щодо оцінки знань здобувачів	8
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ	9
ІНТЕГРАЛЬНІ КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ.....	10
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:.....	11

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Розпад Радянського Союзу в 1991 році призвів до кардинальних змін у зовнішній та внутрішній політиці новоутворених держав. Колишні радянські республіки постали перед цілою низкою нових проблем, розв'язання яких вимагало значного реформування та модернізації їх внутрішньо- та зовнішньополітичних ресурсів. Спільність проблем та шляхів розвитку нових держав за винятком країн Прибалтики зумовили «м'які» реінтеграційні процеси на теренах колишнього СРСР та переоформлення минулих союзницьких відносин у Співдружність Незалежних Держав. Попри всю неефективність та «аморфність» даної організації її існування і не тільки дає підстави виокремити країни, що входять у її структури, в один окремий регіон, який характеризується певними спільними ознаками, посідає помітне місце у глобальній міжнародній системі і таким чином зумовлює доцільність висвітлення процесів формування та реалізації зовнішньополітичних курсів всіх без винятку країн СНД в рамках окремого навчального курсу.

Співдружність Незалежних Держав, СНД — регіональна [міжнародна організація](#), до якої входить низка [пострадянських країн](#).

Одна з головних цілей СНД - збереження й подальше зміцнення відносин дружби, добросусідства і взаємовигідного співробітництва. При створенні СНД зазначалось, що Співдружність будується на принципах міжнародного права. Членство в СНД є добровільним, і кожен з учасників має право його призупиняти чи припиняти. Органи СНД мають суто консультативні та координуючі функції.

Для кожної суверенної держави, крім загальних, є специфічні фактори зовнішнього міжнародного середовища, що значно впливають на її політичну систему, внутрішню та зовнішню політику, інші сторони життя.

Навчальна дисципліна «Зовнішня політика країн СНД» посідає важливе місце серед дисциплін, що викладаються у вищих навчальних закладах, які готують спеціалістів з країнознавства та міжнародних відносин.

Дисципліна «**Зовнішня політика країн СНД**» є складовою частиною вивчення циклу дисциплін професійної підготовки обов'язкової частини навчального плану.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є сутність і основні етапи розвитку зовнішньої політики країн СНД, її витоки, закономірності та особливості розвитку.

Мета вивчення навчальної дисципліни «Зовнішня політика країн СНД» є формування у здобувачів вищої освіти уяви про сучасні пріоритетні напрями зовнішньої політики країн СНД, міжнародні, міжетнічні, міжрелігійні, регіональні проблеми, що існують у відносинах цих держав; вивчення концептуальних засад зовнішньої політики країн СНД, їх зовнішньополітичної діяльності, спрямованої на реалізацію їх національних інтересів у міжнародних відносинах, а також висвітлення основних тенденцій і особливостей взаємодії країн, що входять до Співдружності Незалежних Держав, між собою та з третіми державами, зокрема Україною.

Завдання курсу спрямовані на вивчення основних тенденцій сучасних міжнародних відносин та геополітичних процесів на просторі СНД, особливостей формування та реалізації зовнішньополітичних концепцій країн СНД та покликані сприяти розвитку аналітичного та синтетичного мислення завдяки порівняльному аналізу різних підходів до розробки зовнішньої політики та застосуванні теоретичних знань при розгляді закономірностей реалізації зовнішньополітичних стратегій. В рамках курсу розглядаються основні елементи зовнішньої політики держав, структури міждержавних відносин на пострадянському просторі. Особлива увага приділяється виявленню зв'язку між державотворчими процесами в країнах, що входять до СНД, та реалізацією їх зовнішньополітичних курсів, інтеграційним процесам на пострадянському просторі.

Засвоєння змісту курсу передбачає знання фактологічного матеріалу, концептуальних засад зовнішньої політики країн СНД, принципів та пріоритетів

зовнішньополітичних курсів пострадянських республік, проблем їх реалізації, перспектив розвитку двосторонніх відносин цих держав в рамках глобальної міжнародної системи, національних інтересів України у цьому регіоні; уміння аналізувати основні положення концептуальних документів у сфері зовнішньої політики, визначати ефективність механізмів реалізації зовнішньополітичних курсів, прогнозувати наслідки зіткнення національних інтересів різних держав, розуміти взаємозв'язок між внутрішньою та зовнішньою політикою, здійснювати порівняльний аналіз зовнішньополітичної інформації та використовувати її у практичній діяльності, формулювати позицію України з актуальних проблем на пострадянському просторі.

В процесі навчання здобувач вищої освіти має оволодіти навиками критичного аналізу внутрішньополітичних, соціально-економічних процесів на пострадянському просторі; знати основні етапи розвитку зовнішньополітичних доктрин держав СНД, визначати особливості реалізації зовнішньої їх політики; передумови та причини міждержавних, етнічних та релігійних конфліктів.

Згідно навчального плану передбачено підсумковий контроль у вигляді екзамену.

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ЩОДО СКЛАДАННЯ ІСПИТУ

Головні засади підсумкового контролю успішності здобувача вищої освіти визначені «Положенням про організацію та проведення поточного та підсумкового контролів рівня навчальних досягнень здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни / Укл. Місюн А.В. Савельєва О. С. Одеса: ОНПУ, 2019. 16 с.

Відповідно до цього документу, екзамен проводиться за повним змістом дисципліни в усній формі. До екзамену допускаються здобувачі вищої освіти, у яких зараховано перший семестровий модуль і накопичувальну частину другого семестрового модулю (при її виконанні не менш ніж на 60 %). Максимальна оцінка, яку може одержати здобувач за правильні відповіді на екзамені – 100 балів.

Якщо здобувач вищої освіти має сумарний бал з навчальної дисципліни 90 і більше, він має право не приходити на підсумковий семестровий контроль. Ця оцінка для нього і є підсумковою, однак за здобувачем залишається право скласти екзамен.

Оцінка, яку здобувач вищої освіти отримав на екзамені, виставляється екзаменатором у відомість обліку успішності та залікову книжку.

При отриманні здобувачем вищої освіти оцінки нижче 60 балів (незадовільно), він вважається таким, що не склав екзамен.

Здобувачі вищої освіти, які не з'явилися на екзамені без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку. У випадку відсутності здобувача вищої освіти на екзамені з поважної причини, підтвердженої документально, деканатом встановлюється додатковий графік складання підсумкового контролю.

Здобувачі вищої освіти, які отримали незадовільні оцінки при складанні екзаменів, допускаються до перескладання екзамену у терміни, визначені ректоратом та за розкладом, який складено завідувачем кафедри.

Екзаменаційний білет з дисципліни «Зовнішня політика країн СНД» складається з двох частин: теоретичної та практичної. Теоретична частина містить 3 питання рівної складності, практична частина – 1 завдання. Повну відповідь на теоретичні запитання під час підготовки відповіді на білет писати не потрібно. Здобувач вищої освіти може навести орієнтовний план відповіді, або описати базові поняття та навести певні класифікації. У будь-якому разі, здобувач вищої освіти відповідає на теоретичні запитання в усній формі. Практична частина білету виконується письмово. При необхідності, екзаменатор може дати додаткові запитання, з метою отримання повної «картини» щодо рівня знань здобувача вищої освіти.

Бали розподіляються наступним чином: 60 балів – теоретична частина та 40 балів – практична. Вірні відповіді на всі запитання білету дають змогу здобувачу вищої освіти отримати максимально можливу оцінку в 100 балів. Мінімальна кількість балів, що зараховується як позитивний результат, дорівнює 60 (за 100-бальною шкалою).

Виконаний не свій варіант екзаменаційного білету здобувачеві не оцінюється.

Під час складання екзамену використання будь-яких літературних джерел, конспектів лекцій, шпаргалок, а також користуватися телефонами заборонено.

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ЕКЗАМЕН ДЕННОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА КРАЇН СНД»

1. Проаналізуйте причини розпаду СРСР та створення СНД.
2. Охарактеризуйте стан і перспективи розвитку СНД.
3. Опишіть організаційно-правову та інституційно-правову структури СНД.
4. Визначте військово-політичну функцію СНД і проблеми безпеки на пострадянському просторі.
5. Охарактеризуйте економічну інтеграцію країн пострадянського простору.
6. Визначте національні інтереси РФ та загрози національній безпеці на сучасному етапі.
7. Розкрийте основні проблеми міждержавних відносин РФ з країнами пострадянського простору.
8. Визначте Російські інтереси у Кавказькому та Центральноазіатському регіонах.
9. Проаналізуйте проблеми та перспективи розвитку українсько-російських відносин. Питання статусу Чорноморського флоту.
10. Охарактеризуйте проблеми та перспективи розвитку російсько-американських відносин.
11. Проаналізуйте участь РФ в міжнародних організаціях: проблеми і досягнення.
12. Охарактеризуйте двосторонні відносини РФ з західноєвропейськими країнами: загальні принципи та проблеми. Східний та південно-східний вектор зовнішньої політики РФ.
13. Прослідкуйте розвиток членства України в співдружності незалежних держав.
14. Визначте вектори сучасної зовнішньої політики України. Які суттєві зміни відбулися у зовнішніх пріоритетах держави порівняно з першими роками від дати проголошення незалежності?
15. Проаналізуйте еволюцію зовнішньої політики Республіки Білорусь.
16. Розкрийте особливості багатосторонньої дипломатії Республіки Білорусь.
17. Проаналізуйте еволюцію відносин Білорусі з державами Західної Європи та США.
18. Визначте перспективи російсько-білоруського співробітництва.
19. Проаналізуйте еволюцію та сучасний стан білоруско-українських відносин.
20. Визначте особливості зовнішньополітичного курсу Молдови.
21. Охарактеризуйте Європейський вектор зовнішньої політики Молдови.
22. Охарактеризуйте Євразійський вектор зовнішньої політики Молдови.
23. Зробіть порівняльний аналіз - Молдова-Румунія: “особливі” відносини.
24. Проаналізуйте еволюцію та сучасний стан молдовсько-українських відносин.
25. Перелічіть основні етапи еволюції зовнішньої політики Грузії.
26. Охарактеризуйте багатосторонню дипломатію Грузії (СНД, ОДКБ, ГУАМ).
27. Прослідкуйте і опишіть динаміку грузинсько-російських відносин.
28. Проаналізуйте еволюцію та сучасний стан грузинсько-українських відносин.
29. Визначте особливості зовнішньополітичного курсу Республіки Вірменія.
30. Розкрийте суть особливого партнерства Республіки Вірменія з Україною.

31. Охарактеризуйте регіональний вимір зовнішньої політики Республіки Вірменія.
32. Визначте проблему міжнародного визнання геноциду вірмен.
33. Проаналізуйте еволюцію та сучасний стан вірменсько-українських відносин.
34. Розкрийте пріоритети зовнішньої політики Республіки Азербайджан.
35. Охарактеризуйте участь Азербайджану в регіональних об'єднаннях.
36. Розкрийте питання міжнародно-правового статусу Каспійського моря.
37. Охарактеризуйте відносини Азербайджану з великими державами (США, РФ).
38. Проаналізуйте еволюцію та сучасний стан українсько-азербайджанських відносин.
39. Розкрийте актуальні питання зовнішньої політики Казахстану.
40. Висловіть думку щодо енергетичного фактору зовнішньої політики Казахстану.
41. Опишіть особливості відносини зі стратегічними партнерами (США, РФ, КНР, ЄС).
42. Проаналізуйте еволюцію та сучасний стан українсько-казахських відносин.
43. Визначте основні принципи зовнішньої політики Узбекистану. Доктрина «Великого Узбекистану».
44. Розкрийте особливості двосторонніх відносин Республіки Узбекистан з РФ та США.
45. Охарактеризуйте Південний вектор зовнішньої політики Узбекистану.
46. Проаналізуйте еволюцію та сучасний стан узбецько-українських відносин.
47. Поясніть концепцію постійного нейтралітету Республіки Туркменістан.
48. Енергетичний фактор зовнішньої політики Туркменістану.
49. Охарактеризуйте регіональний вимір зовнішньої політики Туркменістану.
50. Визначте особливості та проблеми енергетичної співпраці з Україною.
51. Укажіть основні напрями зовнішньої політики Республіки Таджикистан.
52. Розкрийте проблематику таджицько-узбецьких відносин.
53. Визначте особливості двосторонніх відносин Таджикистану з Україною.
54. Проаналізуйте еволюцію та сучасний стан українсько-таджицьких відносин.
55. Визначте основні напрямки зовнішньополітичної стратегії Республіки Киргизстан.
56. Розкрийте проблематику узбецько-киргизьких відносин.
57. Дайте характеристику стратегічному партнерству Киргизстану з КНР та РФ.
58. Проаналізуйте еволюцію та сучасний стан киргизко-українських відносин.
59. Охарактеризуйте Придністровський конфлікт та проблеми його врегулювання.
60. Опишіть особливості конфліктів у Кавказькому регіоні.
61. Визначте та проаналізуйте специфіку конфліктів у Центральній Азії.
62. Поясніть інструменти розв'язання конфліктів на теренах пострадянського простору.

Зразок екзаменаційного білету з дисципліни наведено далі:

Зразок екзаменаційного білету

ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОДЕСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

Кафедра міжнародних відносин та права

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Спеціальність 291 - Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії

Семестр – 5

Навчальна дисципліна – «Зовнішня політика країн СНД»

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1

Теоретична частина (60 балів):

1. Охарактеризуйте стан і перспективи розвитку СНД. – 20 балів
2. Визначте особливості зовнішньополітичного курсу Молдови. - 20 балів
3. Опишіть особливості конфліктів у Кавказькому регіоні. – 20 балів

Практична частина (40 балів)

Визначте вектори сучасної зовнішньої політики України. Які суттєві зміни відбулися у зовнішніх пріоритетах держави порівняно з першими роками від дати проголошення незалежності? Дайте обґрунтовану відповідь.

Затверджено на засіданні кафедри міжнародних відносин та права протокол № 1 від «30» серпня 2021 р.

Зав. кафедри _____ доц. Чістякова І. М

Викладач: _____ ст. викл. Кудлай І. В.

МЕТОДИКА ОЦІНКИ ЗНАТЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПІД ЧАС СКЛАДАННЯ ІСПИТУ

Для оцінки рівня відповідей здобувачів вищої освіти на теоретичні запитання та вирішення практичних завдань використовуються такі критерії. Підсумкова оцінка з дисципліни згідно з методикою переведення показників успішності знань здобувачів вищої освіти університету в систему оцінювання за шкалою ECTS конвертується в підсумкову оцінку за шкалою ECTS (таблиця 1).

Таблиця 1

Переведення показників оцінки знань здобувачів вищої освіти ДУ «Одеська політехніка» в систему оцінювання за шкалою ECTS

Шкала оцінювання			Визначення якості навчання	
ECTS	Бали за шкалою			
	100	12	5	
A	95-100	11-12	5	ВІДМІННО – відмінне виконання лише зі значними помилками
B	85-94	9-10	4	ДУЖЕ ДОБРЕ – вище середнього рівня з кількома помилками
C	75-84	7-8		ДОБРЕ – у загальному правильно виконане завдання з незначною кількістю грубих помилок
D	65-74	4-6	3	ЗАДОВІЛЬНО – непогано, але зі значною кількістю недоліків
E	60-64			ДОСТАТНЬО – виконання задовольняє мінімальні критерії
F _X	30-59	1-3	2	НЕЗАДОВІЛЬНО – потрібна додаткова праця над дисципліною
F	<30			НЕЗАДОВІЛЬНО – потрібне повторне вивчення дисципліни

Загальні вимоги вищої школи щодо оцінки знань здобувачів

Оцінка «відмінно» 95-100 балів «А» ставиться за глибоке засвоєння програмного матеріалу, застосування для відповіді не тільки рекомендованої, а й додаткової літератури та творчого підходу; чітке володіння понятійним апаратом, методами, методиками та інструментами дисципліни, вміння використовувати їх для виконання

конкретних практичних завдань, розв'язання ситуацій. Відповідь має бути логічною та послідовною.

Оцінка «дуже добре» 85-94 балів «В» ставиться за глибоке засвоєння програмного матеріалу, засвоєння рекомендованої літератури; чітке володіння понятійним апаратом, методами, методиками та інструментами дисципліни, вміння використовувати їх для виконання конкретних практичних завдань. Допускаються незначні випадкові погрішності, які суттєво не впливають на повноту та змістовність відповіді. Відповідь є логічною і послідовною.

Оцінка «добре» 75-84 бали «С» ставиться за повне засвоєння програмного матеріалу та наявне вміння орієнтуватися в ньому, усвідомлене застосування знань для розв'язання практичних завдань; за умови виконання всіх вимог, які передбачені для оцінки «відмінно», при наявності значних помилок (тобто методичний підхід до вирішення завдань є правильним, але допущені незначні неточності) або не зовсім повних висновків.

Оцінка «задовільно» 65-74 бали «D» ставиться, якщо здобувач вищої освіти при викладі теоретичного матеріалу ефективно застосовує основні знання навчального матеріалу, що передбачені навчальною програмою. Теоретичні завдання виконуються в цілому правильно, але при їх викладі здобувач вищої освіти припускається значних помилок.

Оцінка «достатньо» 60-64 бали «E» ставиться за часткове вміння застосовувати теоретичні знання для розв'язання практичних завдань; за умови, якщо завдання частково виконане та мету завдання досягнуто, а здобувач вищої освіти при відповіді продемонстрував розуміння основних положень матеріалу навчальної дисципліни.

Оцінка «незадовільно» 30-59 балів «FX» ставиться здобувачу вищої освіти за не опанування значної частини програмного матеріалу, якщо здобувач вищої освіти не може правильно викласти теоретичні завдання, стикається зі значними труднощами при аналізі явищ та процесів зовнішньої політики України.

Оцінка «незадовільно» 0-29 балів «F» ставиться здобувачу вищої освіти, що не опанував програмний матеріал, не може правильно викласти теоретичні завдання, стикається зі значними труднощами при аналізі явищ та процесів зовнішньої політики України.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Граничні критерії оцінювання екзамену

<i>Вид роботи</i>	<i>Критерії нарахування балів</i>	<i>Бали</i>
Теоретичні питання	Показати знання повністю ґрунтовно розкрити сутність завдання, показати уміння визначати методологію дослідження, здатність співвідносити, аналізувати, інтерпретувати та використовувати результати дослідження, вміти робити висновки.	16-20
	Розкрити знання правильно, але не повністю і недостатньо ґрунтовно, показане уміння визначати методологію дослідження, здатність співвідносити, аналізувати, інтерпретувати та використовувати результати дослідження, поверхово зробили висновок із теоретичного положення.	11-15
	Виявити знання правильно, але лише частково розкрито матеріал, визначено те чи інше поняття або частково показане уміння визначати методологію дослідження та здатність аналізу дослідження без його роз'яснення, частково зроблено висновок із теоретичного положення.	6-10

	Виявити знання частково і поверхово, також не виявлено аспекти дослідження, відсутня логіка розкриття змісту питання, не надано аналіз та не роз'яснено дослідження, висновок сформульовано із теоретичного положення, допустивши неточності та помилки.	1-5
Практичні завдання	Отримати вміння давати правильну вичерпну відповідь на поставлене завдання, при цьому показувати уміння визначати методологію дослідження, здатність співвідносити, аналізувати, інтерпретувати та використовувати результати дослідження та високі знання понятійного апарату і літературних джерел, вміння аргументувати думки, проводити ґрунтовний аналіз та порівняння.	35-40
	Недостатньо ґрунтовно розкрито матеріал, показані середні знання понятійного апарату і літературних джерел, уміння визначати методологію дослідження, здатність співвідносити, аналізувати, інтерпретувати та використовувати результати дослідження лише частково.	30-34
	Вміння в цілому виконувати завдання, при цьому показувати достатні знання понятійного апарату, частково розкрито матеріал, показане уміння визначати методологію дослідження, показано здатність аналізу дослідження без його роз'яснення.	21-29
	Виявлено аспекти дослідження, але відсутня логіка розкриття змісту питання, не надано аналіз та не роз'яснено дослідження.	1-20
	Завдання не зараховується, якщо повністю відсутнє його вирішення.	0

ІНТЕГРАЛЬНІ КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Теоретична частина білету:

№ питання	Результати навчання	Критерії оцінювання теоретичних питань	Бали	Загальна кіл-сть балів
1.	ПРН3	Аргументовано розкрити сутність СНД. Охарактеризувати стан СНД. Дати його чітке визначення або проаналізувати і зробити висновок із конкретного теоретичного положення.	10	20
	ПРН8	Охарактеризуйте стан і перспективи розвитку СНД.	10	
2.	ПРН4	Визначити особливості зовнішньо-політичного курсу Молдови.	10	20
	ПРН8	Охарактеризувати особливості зовнішньо-політичного курсу Молдови	10	
3.	ПРН4	Перелічіть всі відомі конфлікти у Кавказькому регіоні.	10	20
	ПРН8	Описати особливості конфліктів у Кавказькому регіоні та описати фактори, які потрібно враховувати.	10	
		Всього:	60	60

Критерії оцінювання практичних завдань підсумкового контролю:

№ питання	Результати навчання	Критерії оцінювання теоретичних питань	Бали	Загальна кіл-сть балів
3.	ПРН3	Визначте вектори сучасної зовнішньої політики України. Показати вміння робити ґрунтовний аналіз, порівняння, узагальнення.	10	40
	ПРН4	Охарактеризувати перші роки від дати проголошення незалежності та сучасні зовнішні пріоритети держави. Дати ґрунтовний аналіз ситуації, показати доцільність та аргументованість позиції стосовно застосування відповідної ситуації.	10	
	ПРН8	Показати комунікативні вміння щодо вирішення заявленої ситуації, довести доцільність їх застосування. Охарактеризувати та обґрунтувати суттєві зміни, що відбулися у зовнішніх пріоритетах держави порівняно з першими роками від дати проголошення незалежності.	20	
		Всього:	40	40

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна література:

1. Батенко Т. Портрети дванадцяти президентів / Тарас Батенко. Львів, 2000.
2. Горбулін В. П. Зовнішня політика України 2009: стратегічні оцінки, прогнози та пріоритети: [щорічник] / В. П. Горбулін, Б. І. Гуменюк, С. М. Есаулов та ін.; за ред. Г. М. Перепелиці. К. : Стило, 2010. 318 с.
3. Дорошко М. Країнознавство. Країни СНД і Балтії: навчальний посібник / Микола Дорошко. Чернівці: Книги – XXI, 2008.
4. Європейська та євроатлантична інтеграція України: навч.-метод. посіб. / Харк. обл. наук.- метод. ін-т безперерв. освіти, каф. методики суспіл.-гуманіт. освіти; авт.-уклад. К. М. Слесик. Х.: ХОНМІБО, 2009. 87 с.
5. Заруба В. М. Історія держави і права України: Навчальний посібник / В. М. Заруба. К.: Істина, 2006, Тема 11.
6. Зленко А. Українська зовнішня політика: від політичної реальності до політичної необхідності / А. Зленко. К. : Преса України, 2009. 249 с.
7. Зовнішня політика України в умовах глобалізації. Анотована історична хроніка міжнародних відносин / відп. ред. С. В. Віднянський. К.: Генеза, 2004. 614 с.
8. Іванов В. М. Історія держави і права України: Навчальний посібник / В. М. Іванов. К.: Атіка, 2007, ч. II. Розділ 16.
9. Країнознавство: навч. посібник / Я. Б. Турчин; Л. О. Дорош, О. Н. Горбач. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2012. 276 с.
10. Країнознавство: довідник / Я. Б. Турчин; Л. О. Дорош, О. Н. Горбач. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2012. 296 с.

11. Країни СНД та Балтії у постсоюзний період : навч. посіб. / Рибак І. В. ; Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І. Огієнка, Каф. історії народів Росії та спец. іст. дисциплін. Кам'янець-Подільський : Сисин О. В. : Абетка, 2010. 168 с.
12. Музиченко П. П. Історія держави і права України: Навчальний посібник / П. П. Музиченко. К.: Знання, 2007, С. 597-604.
13. Міжнародні відносини та світова політика : підручник / В. А. Манжола, В. Ю. Крушинський С. П. Галака, С. В. Андрущенко, М. М. Білоусов; ред.: В. А. Манжола; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. К. : Київ. ун-т, 2010. 863 с.
14. Недбай В. В. Світова політика сучасності : навч. посіб. для студентів ВНЗ, що навчаються за спец. «Міжнародні відносини» / В. В. Недбай; Чорномор. держ. ун-т ім. Петра Могили. Миколаїв : Швець В. Д., 2015. 237 с.
15. Орлова Т. В. Пострадянські країни: основні тенденції розвитку. К. : Знання, 2010. 64 с.
16. Особливості суспільно-політичної модернізації країн пострадянського простору : монографія / [Бульвінський А. Г. та ін.] ; за ред. канд. іст. наук, доц. Бульвінського А. Г. Київ : Фенікс, 2017. 286 с.
17. Половинська В. В. Зовнішня політика країн СНД : навч. посіб.; Київ. міжнар. ун-т. Київ : КиМУ, 2019. 442 с.
18. Степаненко М. Центральнo-азійський барс. Україна і Казахстан в єдиному потоці історії. На основі взаємної поваги і довіри. Дніпропетровськ : АРТПРЕС, 2015. 748 с.
19. Чекаленко Л. Д. Зовнішня політика України: підруч. / Л. Д. Чекаленко. К. : Кондор, 2011. 281 с.

Додаткова література

20. Зленко А. М. Дипломатія і політика. Україна у процесі динамічних геополітичних змін. Харків, 2003.
21. Златін О. Зовнішня політика й національна безпека Румунії у контексті агресії Росії проти України // Міжнародні зв'язки України: наукові пошуки і знахідки. 2016. Вип. 25. С. 324-334.
22. Мальська М. П., Антонюк Н. В. Основи європейської інтеграції : підручник. К. : «Центр учбової літератури», 2015. 320 с.
23. Мальський М. З. Міжнародні відносини: Історія. Теорія. Економіка. Право : навч. посіб. / ред. : М. З. Мальський, Ю. М. Мороз. К. : Знання, 2010. 464 с.
24. Панов М. І. Політологія. Академічний курс: підруч. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. / М. І. Панов, Л. М. Герасіна, В. С. Журавський та ін. 2-е вид., переробл. і доповн. К.: Вид. Дім "Ін Юре", 2006. 520 с.
25. Політична енциклопедія / ред. кол. : Ю. Левенець, Ю. Шаповал та ін. К.: Парлам. вид-во, 2011. 808 с.
26. Сидорук Т. Європейська інтеграція України: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Т. Сидорук, В. Павлюк, В. Малькін; Нац. ун-т "Остроз. акад." Л. : ПАІС, 2011. 270 с.
27. Угода про створення Співдружності Незалежних Держав [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cdi-bin//aws/main.cdi?nreg=997-077>
28. Україна ЄС: зібрання міжнародних договорів та інших документів (1991-2009) / за заг. ред. С. О. Камишева. К.: Юстініан, 2010. 608 с.
29. Чекаленко Л. Д. Зовнішня політика і безпека України: моногр. / Л. Чекаленко; Нац. ін-т пробл. міжнар. безпеки. К.: НІПМБ, 2008. 351 с.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України - <http://www.rada.gov.ua/>
2. Президент України - <http://www.president.gov.ua/>
3. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України «Урядовий портал» <http://www.kmu.gov.ua/>
4. Міністерство закордонних справ - <http://mfa.gov.ua/ua>
5. Міністерство юстиції - <https://minjust.gov.ua/ua>

6. Конституційний Суд України - <http://www.ccu.gov.ua/uk/index>
7. Організація Об'єднаних Націй - <http://www.un.org/>
8. Європейський суд з прав людини - <http://echr.coe.int/>
9. Північно-атлантичний союз - <http://www.nato.int/>
10. Міжнародне агентство з атомної енергетики - <https://www.iaea.org/>
11. Європейський союз - <http://eeas.europa.eu/>
12. Організація з безпеки та співробітництва в Європі - <http://www.osce.org/>
13. Організація за демократію і економічний розвиток – ГУАМ - <http://www.guam.org.ua/node/240> ; <http://guam-organization.org/>
14. Рада Європи - <http://www.coe.int/web/portal/home>
15. Управління Верховного комісара ООН з прав людини - <http://www.ohchr.org/>
16. Міжнародний валютний фонд - <https://www.imf.org/external/index.htm>
17. Міжнародна організація праці - <http://www.ilo.org/global/lang--en/index.htm>
18. "Україна-Європейський Союз"- офіційний сайт. <http://ukraine.eu.mfa.gov.ua/>
19. МЗС України – <http://www.mfa.gov.ua/mfa/map.htm>
20. Інтернет-портал СНД - <https://e-cis.info/>
21. Новин й аналітика про Україну, Європу та світ <https://www.dw.com/uk/співдружність-незалежних-держав-снд>

Бібліотеки України:

1. Бібліотека з прав людини (Університет Мінесоти) URL: <http://www1.umn.edu/humanrts/index.html> (серед доступних мов – англійська)
2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
3. Національна парламентська Бібліотека України - URL: <http://www.nplu.org/> ; <http://www.nplu.kiev.ua/>
4. Одеська національна наукова бібліотека URL: <http://www.odnb.odessa.ua/>
5. Електронна бібліотека: URL: <http://www.info-library.com.ua/>
5. Наукова бібліотека ім. М. Максимовича Київського національного університету ім. Тараса Шевченка URL: www.library.univ.kiev.ua
6. Наукова бібліотека Національного університету “Києво-Могилянська академія” URL: <http://www.ukma.kiev.ua/ukmalib>
7. Національна бібліотека Франції URL: <http://www.bnf.fr/>.
8. Національна Парламентська бібліотека України URL: <http://www.nplu.kiev.ua/>
9. Німецькі бібліотеки URL: <http://www.ddb.de/> .